

17. 4. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Domněnky otcovství

Za rodiče dítěte považujeme jeho matku a otce. Zrození či zplození dítěte je biologický fakt, který tvoří materiální základ pro vznik právního vztahu rodičovství. Vzhledem ke společenské důležitosti vztahu mezi rodiči a dětmi je proto namístě nastolit požadavek, aby tyto rodinné vztahy byly včas a spolehlivě určeny a stabilizovány.

Za rodiče dítěte považujeme jeho matku a otce. Zrození či zplození dítěte je biologický fakt, který tvoří materiální základ pro vznik právního vztahu rodičovství. Vzhledem ke společenské důležitosti vztahu mezi rodiči a dětmi je proto namístě nastolit požadavek, aby tyto rodinné vztahy byly včas a spolehlivě určeny a stabilizovány. Naše současná právní úprava navazuje na tradiční pojetí určení rodičovského vztahu k dítěti, která vycházela a vychází ze zásady, že dítě má právo na určení, kdo jsou jeho rodiče. Až do novely č. 91/1998 zákon o rodině upravoval pouze způsob určení otcovství k dítěti a výslovně se otázkou, kdo je matkou dítěte, nezabýval. Změnu přinesla právě tato novela, která v § 50a stanoví, že matkou dítěte je žena, která dítě porodila.

Právní prostředky k určení otcovství vycházejí z několika společenských požadavků. Tím základním je především ten, aby se právní vztah v co největším počtu případů ztotožňoval i se vztahem biologickým. Dalším požadavkem je, aby byl tento vztah určen v co možná nejkratší době po narození dítěte, což naplňuje požadavek maximální stability právního vztahu rodiče a dítěte. Při uplatňování všech těchto požadavků je nutné řídit se zejména zásadou ochrany zájmů dítěte.

S ohledem na skutečnost, že podle současného stavu lékařských a biologických věd není ještě stále možno spolehlivě prokázat zplození dítěte určitým mužem, zákon o rodině řeší tuto situaci stanovením právních domněnek. Tyto domněnky jsou vyvratitelné, což znamená, že je možno použít důkaz opaku a dokázat, že závěr domněnky není v určitém případě v souladu s materiální pravdou. Zákon rozpoznává tři domněnky otcovství, které jsou seřazeny v takovém pořadí, jaké odpovídá společenskému výskytu okolností, za nichž je dítě obvykle zplozeno. Domněnky je nutno uplatnit v zákonem stanoveném pořadí. Použitím domněnky první je vyloučeno použití domněnek dalších, použitím domněnky druhé je vyloučeno současné použití domněnky třetí. Nelze také připustit, aby k témuž dítěti současně určovaly otcovství rozdílné právní domněnky svědčící různým mužům. Zákonné domněnky otcovství jsou stanoveny v tomto pořadí:

- 1) domněnka otcovství svědčící manželce matky (§ 51 z. o rodině)
- 2) domněnka otcovství svědčící muži, který se souhlasem matky uznal otcovství k dítěti (§ 52 a 53 z. o rodině)
- 3) domněnka otcovství svědčící muži, který v tzv. kritické době rozhodné pro početí dítěte souložil s jeho matkou (§ 54 z. o rodině)

Zjednodušeně lze říci, že systém tří domněnek se rozpadá na dvě podskupiny. Zatímco první domněnka řeší otcovství k dětem, které pocházejí z manželství a jako otec dítěte tedy před zákonem vystupuje manžel matky, druhá a třetí domněnka společně tvoří podskupinu, jež řeší otázku otcovství k dětem narozeným mimo manželství. V tomto případě jako otec dítěte vystupuje ten, kdo je biologickým otcem dítěte a to tak, že se buď dobrovolně k dítěti přihlásí nebo bude úředním výrokem za otce prohlášen. Ve všech třech případech se počítá s tím, že mezi otcem a dítětem by měl být biologický vztah.

Další články:

- [Co jsou zaměstnanecké opce a jak funguje jejich zdanění v roce 2026](#)
- [Rovné odměňování a transparentnost mezd: nové povinnosti zaměstnavatelů](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu - judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)